

Miesten ja naisten hammashoitopelon takana erilaiset elämäkokemukset

Hammashoitopelkotutkimusryhmämme löysi yhteyden lapsuuden kokemusten ja aikuisena koetun hammashoitopelon väliltä. Lapsuuden traumat ja kokemukset näyttävät vaikuttavan eri tavoin miesten ja naisten hammashoitopelkoon.

Ryhmämme tarkasteli aikuisten hammashoitopelon yhteyttä aiempiin traumoihin, elämäntapahtumiin sekä vanhempien kokemukseen kiintymyssuhteesta omiin vanhempiinsa lapsuudessaan. Tutkimuksessa olivat mukana FinnBrain-pilottitutkimuksen 203 perhettä (125 naista ja 81 miestä). He vastasivat raskausviikoilla 32–34 hammashoitopelkoa koskeviin kyselyihin (Modified Dental Anxiety Scale) sekä trauma- (Trauma and Distress Scale), elämäntapahtuma- (Life Event Checklist) ja kiintymyssuhdekyselyihin (Parental Bonding Index).

Tutkimuksen mukaan hammashoitopelon, traumojen ja elämäntapahtumien välinen yhteys on erilainen naisilla ja miehillä. Hammashoitopelon ja traumaista vain emotionaalisten traumojen välillä oli heikko yhteys miesten kohdalla. Miehet, jotka raportoivat emotionaalista pahoinpitelyä ja laiminlyöntiä, kokivat myös enemmän hammashoitopelkoa. Naisilla puolestaan löytyi heikko korrelaatio elämäntapahtumien ja hammashoitopelon välillä. Naiset, joilla oli enemmän etenkin positiivisia elämäntapahtumia, olivat pelokkaampia. Positiivisilla elämäntapahtumilla oli yhteys etenkin hoitoon liittyvään pelkoon ja negatiivisten elämäntapahtumien osuudella kaikista tapahtumista yleiseen pelkoon. Naiset raportoivat kauttaaltaan enemmän elämäntapahtumia kuin miehet. Kummankaan sukupuolen kohdalla ei löytynyt yhteyttä hammashoitopelon ja vanhempien kokeman kiintymyssuhteen välillä.

Tämän tutkimuksen mukaan nämä mahdollisesti hammashoitopelkoon vaikuttavat taustat on hyvä pitää mielessä vaikeimpien pelkopotilaiden kohdalla, mutta taustoja ei tarvitse tutkia rutiininomaisesti hammashoitokäynneillä.

Lähde: Hagqvist O, Tolvanen M, Rantavuori K, Karlsson L, Karlsson H, Lahti S. Dental fear and previous childhood traumatic experiences, life events, and parental bonding. *Eur J Oral Sci* 2015; 123(2): 96–101.